

نگاهی به اصول و مبانی

مدیریت بروزمان در کار

از: فریدون رضوانیه

اشاره:

«ولتر» (VOLTAIRE) نویسنده، فیلسف و متفکر بزرگ فرانسوی در یکی از کتاب‌های خود از زبان دو تن از شخصیت‌هایش به موضوع قابل تأملی اشاره می‌کند، یکی از شخصیت‌ها از دیگری می‌پرسد:

از تمام چیزهایی که در دنیا وجود دارد، چه چیز بسیار بلندترین و کوتاهترین است؟ چه چیز سریع‌ترین و کشنده‌ترین است؟ چه چیز بخش پذیرترین و گستره‌پذیرترین است؟ چه چیز حد اعلای ندامت را به همراه می‌آورد و بیش از هر چیز دیگر مورد می‌توجهی قرار می‌گیرد؟ چه چیز بسیاریست که بدون آن هیچ کاری صورت نمی‌پذیرد، کوچکترین چیزها را می‌بلعد و به بزرگترین‌ها حیات می‌بخشد؟ و پاسخ می‌شود: زمان.^(۱)

* * *

قدر مسلم، در این که هیچ کوتاه‌تر از زمان نیست با «ولتر» هم رای و هم عقیده هستیم. زمان حالت مادی ندارد تا بتوان آن را تصرف کرد. ضد و نقیض است. در عین این که مقدار چندانی از آن در اختیار ما نیست، زمان زیادی پیش روی خود می‌بینیم. «قابل پس انداز هم نیست»^(۲) و اگر مورد استفاده قرار نگیرد از دست رفته تلقی می‌شود.

یکی از راه حل‌های فاثم آمدن بر زمان و یا به عبارتی دیگر کنترل آن، این است که خود را در درجه اول معطوف به مهمترین کارها بکنیم و به خود بقولایم که همیشه برای انجام کارهای واقعاً ضروری زمان خواهیم داشت.

از آن جا که زمان خود را با کسی تطبیق نمی‌دهد این ماستیم که باید خود را با آن

بروزمان» موسوم است. متأسفانه اصول این مدیریت به واسطه کم توجهی مخالف و مراکز علمی و آموزشی در ایران چندان شناخته شده نیست.

شاید هم عواملی چون، نبود فرهنگ انضباط، مقید نبودن به زمان در جامعه ما و کمبود روحیه تحقیق، ناکافی بودن منابع و مأخذ مطالعاتی، ناکافی بودن ارتباطات فرهنگی و ... در عدم شناخت و یا عدم تعمیم این مورد نقش مهمی ایفا کرده باشند.

در این مقاله سعی شده است ضمن بررسی اصول و مبانی «مدیریت بروزمان» نیم نگاهی نیز به دلائل عدم اجرا و یا اعمال این مدیریت در ایران بشود.

مدیریت بر زمان چیزی جدا و منفک از واژه مدیریت به مفهوم عام نیست. این مدیریت نیز نظیر دیگر شکل‌های مدیریت از دو عامل تجزیه و تحلیل و برنامه‌ریزی کمک می‌گیرد و هدف از اعمال آن جلوگیری از اتلاف وقت و نظم و نسق دادن به زمان کار می‌باشد.^(۳) شاید در یک قالب کلی بتوان مدیریت بر زمان را به حساب آوردن هر دقیقه، حذف کارهای غیرضروری و پرداختن به ماهیت اصلی کار دانست. برای آن که نسبت به اصول و مبانی مدیریت زمان شناخت حاصل کنیم باید بدانیم که:

۱ - از وقت کاری خود به چه نحوی استفاده کنیم.

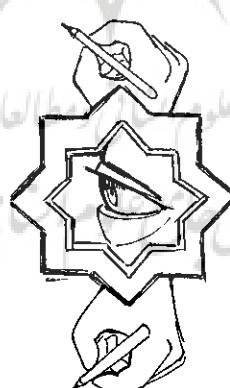
۲ - در اوقات کاری خود با چه مسائل و مشکلاتی مواجه می‌شویم.

۳ - علت بروز این مسائل و مشکلات چیست.

شخصیت به عنوان یک عامل در جهت دادن زمان:

شخصیت در جهت دادن به زمان نقش مهمی ایفا می‌کند. براساس مفاهیم «مدیریت برزمان»، فرد باید به خود بقولاًند که تا حدود زیادی بر محیط خود کنترل دارد. از نظر روانشناسان، افراد در رابطه با نحوه و میزان کنترل محیط به دو دسته تقسیم می‌شوند:

۱ - درونی (INTERNAL) این دسته عمیقاً معتقدند که می‌توانند در محیط خود نفوذ داشته

● هر کس تا حدودی می‌تواند بر وقت یا زمان خود کنترل داشته باشد، اما این «حدود» احتمالاً بیشتر از میزانی است که فرد نسبت به آن آگاهی دارد.

- شخصیت در جهت دادن به زمان نقش مهمی ایفا می‌کند.
- شاید در یک قالب کلی بتوان مدیریت بر زمان را حساب آوردن هر دقیقه، حذف کارهای غیر ضروری و پرداختن به ماهیت اصلی کار دانست.

انجام می‌گیرند اما کلیدی نیستند.
ج) بد نیست انجام شوند: این فعالیت از کم ارزش ترین فعالیت‌ها هستند می‌توان آنها را حذف کرد یا به تعویق انداخت. (۵)

فعالیت‌های سه گانه مذکور به تاریخ تنظیم فهروستی که تهیه کرده‌اید بستگی دارد و بالطبع انعطاف پذیرند. فعالیت‌های نوع الف ممکن است فردا در زمرة فعالیت‌های «ب» قرار بگیرند و یا بر عکس.

صرف وقت روی فعالیت‌های نه چندان ارزشمند منطقی به نظر نمی‌رسد. لذا برنامه‌ریزی صحیح به شما این امکان را می‌دهد تا از وقت حداقل استفاده را بنمایید. (۶)

- برای هر فعالیت شرح کوتاهی بنویسید. آیا موردی پیش از معمول وقت‌گیری می‌باشد؟ چرا؟
- در پایان روز کاری اطلاعات ثبت شده خود را مورور کنید تا بینید آیا روزی معمولی، یا شلوغ و پرکار را پشت سرگذرانده‌اید.

وقتی اطلاعات مورد بحث ثبت شد آن وقت می‌توانید از سه بعد آنها را مورد بررسی قرار دهید:

- ضرورت: فعالیت‌های کاملاً ضروری را پاداشت کنید. این کار شما را از انجام فعالیت‌های فرعی و غیر ضروری باز می‌دارد.

باشند. اگرچه شاید هم نتوانند همه چیز را کنترل کنند اما اعتقاد دارند می‌توانند حداقل بر واقعی و حوادث مهمی که برایشان پیش می‌آید، تاثیر بگذارند.

۲ - بیرونی (EXTERNAL): این دسته معتقدند که تحت تاثیر محیط قرار دارند و نمی‌توانند بر واقعی یا حوادثی که برایشان پیش می‌آید کنترل یا نفوذی داشته باشند. همه مردم کم‌وپیش در یکی از این دو دسته قرار می‌گیرند. طبیعی است افرادی که در دسته دوم قرار می‌گیرند در کنترل زمان خود نیز دچار اشکال می‌شوند.

درونی:	من روی محیط کنترل کاما دارم	من روی زیادی روی محیط دارم	من کنترل کمی روی محیط دارم
بیرونی: (۷) من در زندگی روی چیزی کنترل ندارم			

چه عاملی وقت یا زمان شما را کنترل می‌کند؟

کسی نیست که بتواند به عنوان مثال تمام برنامه روزانه خود را کنترل کند. هر کسی تا حدودی می‌تواند بر وقت یا زمان خود کنترل داشته باشد اما این «حدود» احتمالاً بیشتر از میزانی است که فرد نسبت به آن آگاهی دارد.

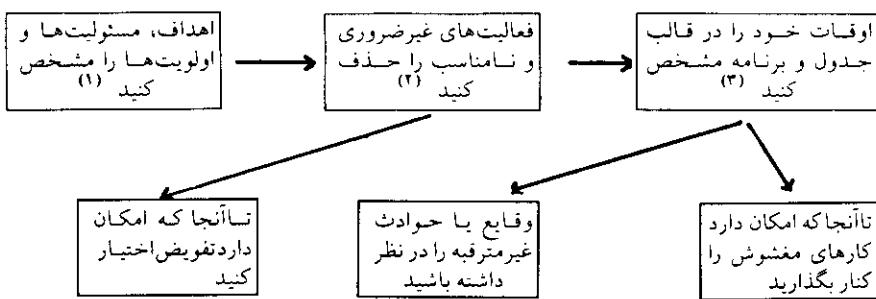
گاهی از اوقات وقت یا زمان تنظیم شده است و می‌باشد در راستای یک فعالیت یا چند فعالیت کاملاً مرتبط صرف شود. (ساعات کار) در این مورد هم فرصت‌هایی وجود دارد که می‌توان با کنترل وقت یا زمان و با اولویت‌بندی به انجام فعالیت‌ها پرداخت و نتیجه مطلوب را به دست آورد.

اولین قدم در کنترل بهتر زمان یا وقت، تجزیه و تحلیل خود شما در رابطه با نحوه صرف وقت یا زمان است. در ابتدای این مرحله باید به جمع آوری اطلاعات مشخص بپردازید. بهترین روش جمع آوری اطلاعات داشتن یک کارنامه زمانی مطابق مورد زیر است:

- برنامه روزانه خود را بنویسید

- فعالیت‌های خود نظری تلفن‌ها، مراجعین داخلی و خارجی، موضوع صحبت‌ها و بحث‌ها و... را با ذکر ساعت شروع و خاتمه پاداشت کنید

چگونه وقت خود را تحت کنترل در آوریم؟

مشغله تاز قرار دهد.
- اجازه بدھید پرسنل شما از طریق تلفن تماس بگیرند. آنها را برای هر موضوعی احضار نکنید^(۱).

حال می‌توانیم مدیریت بر زمان با نحوه استفاده موثر از زمان را در قالب یک فرمول به حافظه بسپاریم:
استفاده موثر از زمان یا مدیریت بر زمان = راکشن مناسب در مقابل ضایع کنندگان وقت + برنامه‌ریزی زمانی منظم و هماهنگ

چند پیشنهاد درباره اعمال «مدیریت بر زمان»
- اهداف خود را مشخص و اولویت‌بندی کنید.
- روی اهداف و نه روی فعالیت‌ها، تاکید

- چنانچه مسئول دفتر یا منشی شما می‌تواند پیام شما را از طریق تلفن برساند این امر را به او محول کنید.
- اجازه ندهید تلفن شما اشغال بماند. صریح باشید و تلفن کننده را در جریان وقت کم خود یا

تصمیم‌گیری موثر
تصمیم‌گیری به ظاهر ساده به نظر می‌رسد. اما جامه عمل پوشانیدن به آن دشوار، مخاطره‌آمیز و بعض‌ا ناخوشایند است. از این جهت است که اغلب تصمیم‌ها در مرحله به اجرا درآمدن کثار گذارده می‌شود و یا این که برای انجام آنها به آسان‌ترین و نه مناسب‌ترین و منطقی‌ترین روش‌ها، متول می‌شوند.

ارزیابی تصمیم‌های اتخاذ شده یکی از روش‌های بهبود فرایند تصمیم‌گیری است. این ارزیابی فرا راه مدیران و تصمیم‌گیرندگان بوده و در کنترل وقت و زمان ایشان نقش عمده‌ای ایفا می‌کند.

● چند نکته درباره نگارش نامه، گزارش و یادداشت...

- فقط در صورت لزوم نامه یا یادداشت بدھید و اختصار را نیز فراموش نکنید.

- تلفن آسان‌ترین وسیله ارتباطی است که در صرفه‌جوئی وقت نقش مهمی دارد. از آن تا حد امکان استفاده کنید.

- چنانچه یادداشت داخلی برایتان ارسال شده است، پاسخ خود را روی همان یادداشت بنویسید.

- از جملات واضح و روشن استفاده کنید و از به کار بردن اصطلاحات و لغات مبهم و گنگ اجتناب نمایید.

- کارتابل خود را در حداقل زمان ممکن به مسئول دفتر یا منشی خود برگردانید.

چند نکته در رابطه با استفاده از تلفن
- از تلفن حداقل استفاده را بکنید و با آن در

وقت و ابریزی خود صرفه‌جوئی کنید.

- از تلفن‌های بی‌مورد خودداری کنید.

- از مکالمات طولانی تلفنی پرهیزید.

نکاتی در رابطه با عوامل ضایع کننده وقت

محیطی	فردي
- وقت‌گذرانی جمعی - تلفن‌های بی‌جا - نامه و گزارش‌های بی‌مورد - جلسات و ملاقات‌های بی‌دلیل آن هم در اوقات کار - مراجعین بی‌مورد - حوادث و پیش‌آمدّها	- وقت‌گذرانی و بی‌نظمی - طفره‌روی و تعویق اندختن بی‌مورد کارها - عدم قدرت «نه» گوین - کمبود علاقه - اشتغال به امور جزئی و بی‌اهمیت - ماموریت‌ها و مسافرت‌های بی‌نتیجه

داشته باشید.
- یک کارنامه زمانی درست کنید.
- فعالیت‌های خود را تجزیه و تحلیل کنید و نقاط قوت و ضعف را مشخص کنید.
- عوامل ضایع کننده وقت را کاملاً در نظر داشته باشید.

- حتی المقدور برای فعالیت‌های خود محدودیت زمانی قائل شوید.
- اهداف و فعالیت‌های را نیمه کاره به حال خود رها نکنید.

- وقت خود را روی مسائل جزئی و کم اهمیت صرف نکنید.
- تا آنجاکه منطق و اصول اجازه می‌دهند تفویض اختیار کنید و خود به مسائل مهم و پ्रاهمیت پردازید.

مدیریت بر زمان در ایران

در بررسی مدیریت بر زمان در ایران، به دور از بررسی کل مدیریت به مفهوم عام جای تامل است. اما از آنجاکه پرداختن به مفهوم کلی مدیریت خود یک مبحث جداگانه و خارج از حوصله این مقاله است لذا با اندکی انحراف از مسیر اصلی و با توجه به آنچه که در ابتدای مقاله ارائه شد به بررسی مدیریت بر زمان در ایران می پردازیم.

متاسفانه اصول مدیریت بر زمان در ایران چندان شناخته شده نیست. در کتب مدیریت ماکه امروزه شاهد تدریس آن در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی می باشیم، اثر و نشانی از این مدیریت یافت نمی شود. یکی از علل این مورد آن است که اکثر کتب مورد تدریس در زمینه مدیریت، قدیمی است و بارها و بارها و بعضاً بدون تجدید نظر چاپ مجدد شده است و مدیریت بر زمان نیز به قدمت مطالب آنها نمی رسد و کتب جدید هم با دشواری به دست علاقمندان می رسد.

موسسه ها و دستگاه های تحقیقاتی هم تاکنون اثر خاصی در رابطه با مدیریت بر زمان ارائه نکرده اند. در آموزش های کوتاه مدت مدیریت و یا حتی کارگزاران هم ردپائی از مدیریت بر زمان دیده نمی شود.

به طور کلی و از یک نگاه، ما در جامعه خود با معضل کمبود دانش علمی و تخصصی مواجه هستیم و طبیعاً شناخت کم نسبت به مدیریت بر زمان نیز در همین چارچوب قرار می گیرد و به همین خاطر در ابتدای این بحث اشاره شد که در بررسی مقطعي مدیریت بر زمان در ایران، به دور از بررسی کل مدیریت به مفهوم عام جای تامل است. اما علل این شناخت کم نسبت به مدیریت بر زمان چیست؟ این علل خاص مدیریت بر زمان نبوده و به صورت کلی تمام محیط علمی جامعه ما را در بر می گیرد. بدین لحاظ است که علل متذکره قابل تعمیم به کلیه موارد مشابه است.

۱- بی توجهی یا کم توجهی به امر مطالعه در جامعه ما:

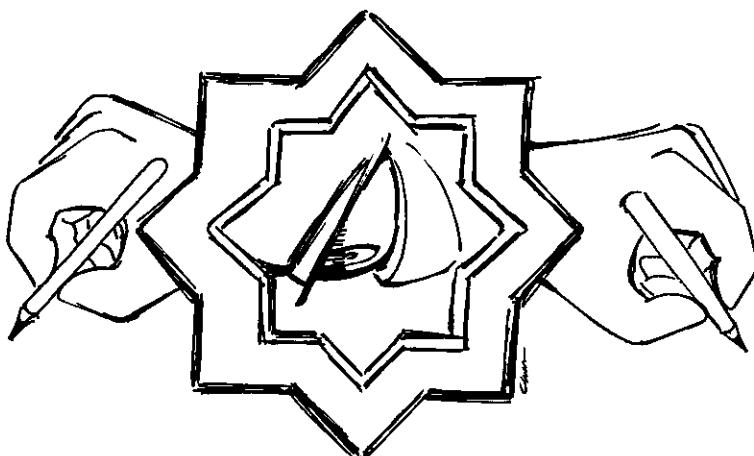
شاید بتوان این معضل را ناشی از سه دلیل عمدۀ دانست:

الف - وجود مشکلات و تنگناهای اقتصادی.

ب - سرمایه گذاری اندک دولت در امور فرهنگی.

ج - کم شدن انگیزه مطالعه در میان تشریفات سواد.

شاید مورد الف موارد دوم و سوم را توجیه کند و یا آن را تحت الشیاع قرار دهد، اما توصل به

- بها دادن و ارزش‌گذاری بیشتر در رابطه با رسانه‌های گروهی و ایجاد تسهیلات بیشتر برای رسانه‌ها در امر اطلاع‌رسانی.

- ارتباط بیشتر محافل علمی و دانشگاهی با دستگاه‌های اداری و اجرائی حرفه‌ای و تخصصی که در سطح کلان فعالیت دارند.

در خصوص کم شدن انگیزه مطالعه در میان قشر با سواد نیز باید اذعان کرد که دلیل آن در مورد الف است. اگر هرم «مازلو» را معیار قرار دهیم، متاسفانه اکثر این قشر در قاعده این هرم قرار می‌گیرند و کمتر دارای گریز از مرکز و فرار به سمت طبقات فوقانی هرم می‌باشند.

مشکلات و فشارهای روانی ناشی از بعد اقتصادی قشر کتابخوان و اهل مطالعه ما را (که تعدادشان با کمال تاضف نسبت به جمعیت انجشت شمار است) از امر خطیر مطالعه باز داشته و یا وقت و بودجه اندکی برایشان باقی گذارد و این دلیل برای پوشش دیگر دلائل امری منطقی و اصولی نیست.

دولت می‌تواند و باید در امور فرهنگی سرمایه‌گذاری کند. این سرمایه‌گذاری می‌تواند به صورت‌های زیر باشد:

● اکثر مدیران ما از تراکم بسیار کار و کمبود وقت گلایه و شکوه دارند، حال آن که شاید یکی از دلایل مهمی که آنها را آزار می‌دهد، نداشتن برنامه‌ریزی برای زمان انجام کار و تقسیم صحیح اوقات کار باشد.

این دلیل برای پوشش دیگر دلائل امری منطقی و اصولی نیست.

دولت می‌تواند و باید در امور فرهنگی سرمایه‌گذاری کند. این سرمایه‌گذاری می‌تواند به صورت‌های زیر باشد:

- افزایش بودجه‌های تحقیقاتی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی دستگاه‌های دولتی و بها دادن به تحقیقات ارائه شده و نشویق و ترغیب محققین و جلوگیری از به بایگانی سپردن نتیجه تحقیقات.
- تبلیغ و گسترش فرهنگ کتابخانی و کلام امر مطالعه و گسترش و تقویت کتابخانه‌های عمومی و تخصصی.

- سرمایه‌گذاری مستقیم و غیرمستقیم در امر چاپ و نشر کتاب و نشریات علمی.

- توسعه و گسترش ارتباطات فرهنگی، علمی با ملل پیشرفت.
- ایجاد تسهیلات بسیار در امر ورود کتب و نشریات معتبر علمی، تخصصی بهویژه در زمینه علوم انسانی و اجتماعی.
- حمایت مستقیم و غیرمستقیم از برگزاری سمینارها، کنفرانس‌ها و میزگردهای علمی و تخصصی.

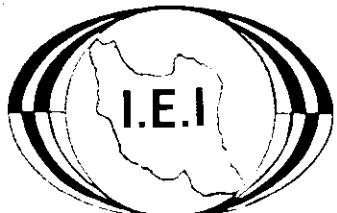
۲- کم توجهی نسبت به عامل زمان و مقید نبودن به آن در جامعه ما:

این هم یکی دیگر از معضلات اجتماعی ما است. مقید شدن به زمان و پایبندی به آن را باید از دوران آموزش ابتدائی شروع کرد. امری که متاسفانه در جامعه ما توجهی به آن نشده و نمی شود. وقت شناسی و عدم پایبندی به زمان در بخش‌های مختلف جامعه ما و علی‌الخصوص بخش اقتصادی باعث بروز زیان‌های فردی و اجتماعی شده است.

IEI

INDUSTRIAL & ENGINEERING
INSPECTION CO. OF IRAN

شرکت ناروی مهندسی و صنعتی ایران

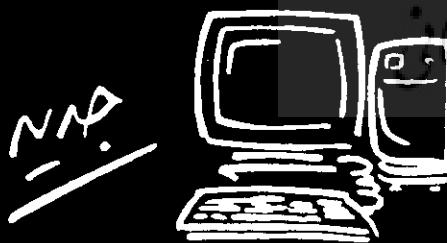

از هرجای دنیا که خریدگنید، باز رسان مانجا هستند

دفتر مرکزی، خیابان ولیعصر، بالاتر از بازار ساختمان، سازه ۱۲۰۰
تلفن ۰۲۱۴۲۲۱۰ - ۰۲۱۸۷۸۲۸ - ۰۲۱۶۲۹۱ - فاکس ۰۲۱۸۲۳۰۰

CADStation

کامپیوتر های پرقدرت از آلفا افزار

ایده آل برای سیستم های
grafیک، انیمیشن، نشر و میزی، شبکه و ...

شرکت آلفا افزار

پیشرو بکارگیری تکنولوژی طراحی، مهندسی و توسعه به کمک کامپیوتر در ایران
تهران: ۰۲۱۵۸۸۹ - آذینی پردازشی مدرس، بنی رهه، شماره ۵۰
تلفن: ۰۲۱۴۲۲۰۰ - ۰۲۱۱۱۰۹ - ۰۲۱۰۴۲۰ - ۰۲۱۹۱۶ - ۰۲۱۱۲۰۰ - ۰۲۱۳۰۰۰ - ۰۲۱۳۰۰۰

تحلیل و تعدیل هزینه های دولتی

بقیه از صفحه ۳۴

ایجاد تعادل باید اتخاذ شود. در برنامه هائی که مورد حمایت صندوق قرار می گیرد، کارشناسان صندوق، با همکاری مأموران کشور عضو، و غالباً استفاده از بررسی های بانک جهانی، سیاست مالی کشور (از جمله هزینه های دولتی) را تحلیل می کنند و ممکن است توصیه هائی ارائه دهند. معملاً حجم و ساختار کسر بودجه، عمق تعدیل کلی که باید به عمل آید، و مهمنراز همه اولویت های دولت درباره اجرای گوناگون سیاست هزینه در اتخاذ سیستم نهائی تاثیر فوق العاده خواهد داشت.

پانوشت ها:

۱- مراد آن است که تعداد کارمندانی که به استخدام دولت در می آیند از تعداد کارمندانی که بازنشسته می شوند یا بدلالت دیگری از کارکار می روند، کمتر با در همان حد باشد.

* پیتر هلر، اقتصاددان آمریکائی، هنگام تحریر این مقاله در ۱۹۸۵، ریاست بخش هزینه های دولتی را در واحد امور مالی صندوق بین المللی بول به عنده داشته است. تحصیلات او در کالج «ترینیتی» و دانشگاه «هاروارد» بوده و درباره مالیه عمومی و توسعه اقتصادی آثار بسیاری از او منتشر شده است.

مدیریت بر زمان در کار

بقیه از صفحه ۲۳

اکثر مدیران ما از تراکم بسیار کار و کمبود وقت گلایه و شکوه دارند حال آن که شاید یکی از دلائل مهمی که آنها را آزار می دهد، نداشتن برنامه ریزی برای زمان انجام کار و تقسیم صحیح اوقات کار باشد. همان اصولی که در بخش اول این مقاله و در چارچوب اصول و مبانی مدیریت بر زمان، مورد بحث قرار گرفت.

منابع و مأخذ:

- 1- MAKE EVERY MINUTE COUNT/ MARION. E. HAYNES/KOGAN PAGE 1987
- 2- COMMON SENSE, TIME MANAGEMENT/ BARRIE PEARSON/ MERCURY BUSINESS BOOKS 1988
- 3- MANAGE YOURTIME/ MANAGE YOURWORK/ MANAGE YOURSELF/ MERVILLE.E.Douglass & DONNA. DOUGLASS/ AMACOM 1980
- 4- THE MANAGEMENT OF TIME/ JAMES.T. MCCAY/ PRENTICE HALL 1959

پانوشت ها:

- 1- MERVILLE.E. DOUGLASS & DONNA.D. DOUGLASS/ MANAGE YOUR TIME/ MANAGE YOURWORK/ MANAGE YOUR SELF/ AMACOM 1980

۲- پیشین

- 3-MARIAN.E.HAYNES/ MAKE EVERY MINUTE COUNT/ KOGAN PAGE 1987
- 4- MERRILLE. DOUGLASS & DONNA.N. DOUGLASS/ MANAGE YOUR TIME/ MANAGE YOURWORK/ MANAGE YOURSELF/ AMACOM 1980
- 5- MARIAN. E. HAYNES/ MAKE EVERY MINUTE COUNT/ KOGAN PAGE/1987
- 6- BARRIE PEARSON/ COMMON SENSE, TIME MANGEMENT/ MERCARY BUSINESS BOOKS 1987